

Overweging

Niemand houdt er van om belasting te betalen.

Toch mag een wettige overheid belastingen opleggen om de samenleving in stand te houden: onderwijs, sociale voorzieningen, gezondheidszorg, wegen en bruggen, veiligheid en defensie. Dat alles is er voor allen.

In sommige kringen is het een sport om belasting te vermijden en zelfs te ontduiken. Daarmee profiteren zij van wat de overheid biedt, leggen ze de rekening neer bij anderen en doen het welzijn van de samenleving tekort.

Geldverslaving en belastingontduiking worden door de kerk als grote zonden gezien.

Maar als de overheid nu niet wettig is: moet je dan toch belasting betalen?

Moet je een bezettende overheid helpen de bevolking te onderdrukken?

Ook in Jezus' tijd was dat een heel heet hangijzer.

De romeinse bezetter – keizer Tiberius – had onder de joodse bevolking medewerkers die de gewone mensen belastinggeld afpersten.

We kennen ze als de tollenaars. Maar ook waren er groepen die met de romeinen heulden. Niet uit overtuiging maar uit eigenbelang. Zo'n groep was de aanhang van koning Herodes, de zogenaamde herodianen.

Weigeren belasting te betalen was een verzetsdaad die zwaar bestraft werd.

De Farizeese joodse leider waren al drie keer door de parabels van Jezus voor schut gezet. Ze zeiden ja en deden neen. Ze zorgde niet goed voor de wijngaard, het volk van God. Ze waren zo vol van eigen belangen dat ze weigerden naar het feest te komen. Hun verlangen om Jezus ergens van te kunnen beschuldigen was zo groot dat ze een truc bedachten.

De farizeeën zelf waren fel tegen belasting te betalen aan de romeinen.

Bovendien durfden ze een vierde confrontatie met Jezus niet aan.

Daarom sturen ze hun leerlingen met de in hun ogen verachtelijke herodianen met een strikvraag naar Jezus.

Dat verdeelde clubje begint met Jezus te prijzen:

“U bent echt een eerlijk mens, hoe u over God spreekt is prachtig, u ziet de mensen niet naar de ogen. U bent een geweldige goede leraar. We hebben een simpele vraag voor U: Mag je de keizer van Rome belasting betalen of niet? Ja of neen, een derde weg is er niet!”

Jezus vraagt rustig: laat mij de belastingmunt eens zien? Ze tonen er een.

Vreemd dat ze er een bij zich hebben. Zouden zij betalershouders zijn?

Helemaal tegen de joodse wet in: van mensen maak je geen afbeeldingen en hier loop je met keizer op zak. In strijd met wat je leert.

Gek dat ze dat als een wettig betaalmiddel zien. Zouden ze toch de keizer eren?

Jezus gaat niet in discussie, maar vraagt alleen maar wat ze al weten:

Van wie is de afbeelding en het randschrift? Van de keizer.

Nuchter zegt Jezus:

“Geef aan de keizer wat van de keizer is en geef aan God wat van God is”.

Nu kun je zeggen dat Jezus zich er handig uit draait; dat hij eigenlijk geen antwoord geeft; dat hij de discussie ontloopt en zich op de vlakte houdt.

Niets is minder waar. Jezus daagt zijn gesprekspartners uit met:

“Geef aan God wat God toekomt”.

“De munt met de keizer erop is van de keizer. Geef die maar gewoon terug.”

Jezus snapt dat mensen het moeilijk hebben met het betalen van belasting; hij snapt ook dat in verzet komen tegen de keizer ook heel moeilijk is.

Waar het hem om gaat is dat we God geven wat van Hem is. Dat is onze zorg voor de heiligheid en de waardigheid van de mens als beeld van God.”

Wij mensen hebben het vermogen Gods beeld te weerspiegelen in ons denken en doen, in onze omgang met elkaar, in onze manier van leven.

Wij zijn geroepen iets van Gods goedheid uit te beelden.

Wij brengen in deze wereld Gods liefde voor mensen aan het licht.

Wij zijn Gods glimlach en wij kunnen Gods glimlach in de medemens zien.

De farizeese leerlingen en de herodianen zeggen zonder het zelf te beseffen iets heel belangrijks tegen Jezus: “u ziet de mensen niet naar de ogen”.

Iemand naar de ogen kijken kan betekenen: “ik schat in wat ik aan jou heb.

Welk nut, welk voordeel? Of ook: wat kan ik voor jou doen.”

Ik kijk berekenend hoe ik me aan jou moet aanpassen. Dat is niet per fout of slecht. Het is wel bevooroordeeld. Je hebt al een oordeel klaar voor je je hart laat spreken. Jezus kijkt niet berekenend met de vraag: wat heb ik aan jou?

Hij kijkt met het hart: Hij ziet in de ander - in een mens is zoals ik ben- iets van God weerspiegeld?

Kunnen wij dat ook: kijken met het hart, met belangeloze liefde?

Ziet de ander in mij iets van de liefde van God voor mensen terug?

Dragen wij – jij en ik- Gods beeld zó uit dat we kunnen zeggen:

“God, zie mij aan. Hier ben ik. Zo is mijn liefde. Ik geef mij aan u terug. Aanvaard mij”? Kan ik mij zelf aan God teruggeven omdat ik zijn beeld in mij omdraag?

Vandaag is het wereldmissiedag. Het goede doel is steun aan de katholieke gemeenschap van Madagaskar. Het is een prachtig eiland dat heel mooi en welvarend kan zijn. Klimaatverandering, droogte en cyclonen vernietigen het milieu. Vanwege machtsmisbruik en corruptie – het misbruiken van gemeenschapsgeld – leeft 75% van de mensen van de mensen onder de armoedegrens. Onderwijs en gezondheidszorg worden verzorgd door religieuzen die de enige helpers zijn. Kijken wij met een liefdevol hart op de mensen in Madagaskar neer? Er is een tweede collecte.

Pastor Tom Buitendijk, O.CARM